

Voordracht voor de Commissie KDD van 27 januari 2021

Ter bespreking en ter kennisneming

Democratisering (inclusief Bestuurlijk Stelsel)

Portefeuille

Agendapunt

6

Datum besluit

15 december 2020

Onderwerp

Rapport Evaluatie Bestuurlijk Stelsel

De commissie wordt gevraagd

Kennis te nemen van:

1. Het rapport Evaluatie Bestuurlijk Stelsel van het onderzoekbureau Tilburg University-Necker van Naem met voorstellen voor verbeteringen voor het huidige stelsel en vijf scenario's als denkrichtingen voor het bestuurlijk stelsel vanaf 2022. Het rapport bestaat uit de volgende documenten:

- Bestuurlijke rapportage
- Onderzoeksrapport (behorend bij de Bestuurlijke rapportage met een meer uitgebreid overzicht en toelichting)
- Essay (inter)nationale stedenvergelijking van de Universiteit Tilburg
- Videoreportage: Deze is in te zien via <https://vimeo.com/496900778>

Nb: De link is gewijzigd ten opzichte van de link in de stukken die eerder aan de gemeenteraad zijn gestuurd op 15 december en 17 december omdat de videoreportage is overgezet naar het Vimeo-kanaal van de gemeente.

2. a. De bijgaande planning voor het vervolgtraject voor het opstellen van de hoofdlijnen bestuurlijk stelsel 2022-2026 onder regie van een bestuurlijk kernteam.

b. Hierbij kennis te nemen dat de start van het inspraaktraject met Amsterdammers en de adviesaanvraag aan de stadsdeelcommissies en stadsdeelbesturen over de concept hoofdlijnen, is voorzien op 7 april (tot 20 mei). Deze trajecten starten voor de bespreking van de concept hoofdlijnen met de commissie KDD op 28 april.

c. Kennis te nemen dat het college bij voorkeur in een eerste bespreking met de gemeenteraad op 10 februari ook wensen en suggesties zou willen bespreken naar aanleiding van het rapport ter voorbereiding van de concept hoofdlijnen.

3. Bespreken van wensen en suggesties naar aanleiding van het rapport met de raadscommissies KDD met uitnodiging van de commissie AZ. Dit betreft een eerste bespreking ter voorbereiding van het college van het (concept)voorstel voor de hoofdlijnen voor het bestuurlijk stelsel 2022-2026.

Voordracht voor de Commissie KDD van 27 januari 2021
Ter bespreking en ter kennisneming

Wettelijke grondslag

Artikel 83 van de Gemeentewet (De raad, het college of de burgemeester kan bestuurscommissies instellen die bevoegdheden uitoefenen die hun door de raad, het college, onderscheidenlijk de burgemeester zijn overgedragen).

Artikel 84 van de gemeentewet (De raad, het college of de burgemeester kan andere commissies dan bedoeld in de artikelen 82, eerste lid (raadscommissies), en 83, eerste lid, instellen).

Bestuurlijke achtergrond

- In februari 2017 heeft de raad bij de vaststelling van de hoofdlijnen bestuurlijk stelsel de motie van het raadslid Ruigrok (VVD) voor een tussentijdse evaluatie van het bestuurlijk stelsel aangenomen, met het verzoek aan het college om het nieuwe bestuurlijk stelsel in 2020 tussentijds te evalueren en de uitkomsten van deze evaluatie voor te leggen aan de gemeenteraad om te bepalen of doorontwikkeling noodzakelijk is.
- Het college heeft op 15 oktober 2019 besloten om de evaluatie van het bestuurlijk stelsel onafhankelijk te laten uitvoeren door een extern bureau.
- Op 18 december 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met de opdrachtformulering voor de evaluatie van het bestuurlijk stelsel.
- Het college heeft op 28 januari 2020 ingestemd met het plan van aanpak van Tilburg University – Necker van Naem voor de uitvoering van de evaluatie van het bestuurlijk stelsel. Het plan van aanpak is ter kennisname voorgelegd aan de raadscommissies KDD en AZ in februari.
- Door de Coronacrisis moest een aantal activiteiten met Amsterdammers worden opgeschort en is de contractueel afgesproken opleverdatum van het definitief rapport vertraagd van 3 augustus 2020 naar 27 november. De gemeenteraad en de commissie KDD zijn hierover geïnformeerd in maart, mei en juni, o.a. met een voortgangsrapportage en via de dagmail.
- Volgens de opdrachtformulering heeft het college op 15 december kennis genomen van het rapport en op hoofdlijnen getoetst of het extern bureau aan de opdracht heeft voldaan. De toets bevatte geen inhoudelijke analyse of beoordeling, noch een aanzet tot of voorstel voor een bestuurlijke reactie. Het inhoudelijke gesprek over het rapport en eventuele vervolgstappen, ter voorbereiding van de hoofdlijnen bestuurlijk stelsel 2022-2026, vindt vanaf januari plaats in overleg met de gemeenteraad. De stadsdeelbestuurders en stadsdeelcommissies worden in de voorbereiding betrokken.
- Het rapport is op 15 december aan de gemeenteraad ter informatie gestuurd met de aanbiedingsbrief van het college en via de dagmail op 17 december. In de aanbiedingsbrief heeft het college toegelicht dat het bureau heeft voldaan aan de opdracht. Met het aanbieden van het rapport aan de raad (met kennisgeving van de vervolgplanning) is de onderzoeksfase van het extern bureau afgerond.
- Parallel is het rapport op 15 december gestuurd naar de stadsdeelbestuurders en de stadsdeelcommissies ter informatie en voor eventueel commentaar. Het rapport is ook ter informatie gestuurd aan de co-creatiegroep. Deze groep heeft vorig jaar meegedacht over de opdracht en bestaat uit ca 25 bewoners, ondernemers, raadsleden stadsdeelbestuurders, stadsdeelcommissieleden en ambtenaren. Ook zij kunnen desgewenst in januari eerste suggesties voor het college meegeven.
- Amsterdammers zijn via de website geïnformeerd en kunnen ook in januari eerste suggesties meegeven.

Voordracht voor de Commissie KDD van 27 januari 2021
Ter bespreking en ter kennisneming

Ad1: Kennis te nemen van het rapport Evaluatie Bestuurlijk Stelsel

In de Bestuurlijke rapportage wordt samenvattend ingegaan op de aanpak, de bevindingen van de respondenten uit het onderzoeksrapport en worden door het bureau conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan voor verbeteringen voor de korte termijn (het huidig stelsel) en worden als denkrichtingen vijf scenario's geschetst voor het bestuurlijk stelsel vanaf 2022. In het kader van een doorontwikkeling geeft het onderzoeksbureau een aantal relativerende opmerkingen mee.

NB: Op verzoek van het bureau is in de bijgaande Bestuurlijke rapportage, ten opzichte van de versie die op 15 en 17 december via de e-mail en de dagmail aan de raad is verstuurd, op pag.17, (2^e bullit) in het begin van zin 7 (Door versterking van ambtelijke ondersteuning van de stadsdelen..) het woord 'stadsdelen' vervangen door 'stadsdeelcommissies'.

Het Onderzoeksrapport bevat een uitgebreid overzicht en toelichting van de bevindingen van Amsterdammers (burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties) en professionals (collegeleden, raadsleden, leden stadsdeelcommissies, stadsdeelbestuurders en ambtenaren). Daarnaast heeft het bureau ook met de Ombudsman en de directeur van de Rekenkamer gesproken.

In de Videoreportage geven vijf Amsterdammers hun mening en aandachtspunten mee over het bestuurlijk stelsel.

Het Essay van Universiteit Tilburg met een stedenvergelijking is onderdeel van de evaluatie om lessen te kunnen trekken voor de Amsterdamse situatie. De Universiteit van Tilburg deed onderzoek naar nationale en internationale praktijken van binnengemeentelijk bestuur en vernieuwende methoden om inwoners te betrekken in verschillende steden (Barcelona, Manchester, Frankfurt en Antwerpen, aangevuld met enkele observaties uit Nederlandse steden – met name Rotterdam).

Ad 2. Kennis te nemen van de planning voor het vervolgtraject voor opstellen van de hoofdlijnen onder regie van een bestuurlijk kernteam

Bestuurlijk kernteam

Het hoofdlijnenbesluit wordt bestuurlijk voorbereid door een kernteam dat bestaat uit de wethouder Democratisering (inclusief Bestuurlijk Stelsel) en vier stadsdeelbestuurders. Voor een brede vertegenwoordiging uit de stadsdelen zijn de stadsdeelvoorzitters als klankbordgroep betrokken.

Planning

In de bijgaande planning wordt voor de hoofdlijnen voor het bestuurlijk stelsel 2022-2026 uitgegaan van een definitief besluit van het college op 1 juni en een definitief besluit van de gemeenteraad op 7/8 juli 2021.

Om tijdig duidelijkheid te kunnen creëren over het stelsel vanaf 2022 zullen de inhoudelijke voorbereidingen voor het hoofdlijnenbesluit 2022-2026 in januari starten in overleg met de gemeenteraad. Het college wil op 27 januari voor de inhoudelijke voorbereidingen van het (concept) hoofdlijnenvoorstel wensen en suggesties naar aanleiding van het rapport bespreken met de raadscommissie KDD (met uitnodiging van de commissie AZ) en bij voorkeur ook met de gemeenteraad op 10 februari. In deze periode kunnen desgewenst ook de stadsdeelcommissies, stadsdeelbestuurders, Amsterdammers en de co-creatiegroep naar aanleiding van het rapport eerste suggesties meegeven. Amsterdammers zijn over het rapport geïnformeerd

Voordracht voor de Commissie KDD van 27 januari 2021

Ter bespreking en ter kennisneming

via <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/college/evaluatie-bestuurlijk-stelsel/?reload=true> . Zij kunnen in deze periode hun eerste reacties ook meegeven via het emailadres bestuurlijkstelsel@amsterdam.nl

In deze fase vindt er nog geen inspraaktraject met de Amsterdammers plaats en wordt er nog geen advies aan de stadsdeelcommissies en stadsdeelbesturen gevraagd. Deze trajecten volgen vanaf 7 april, naar aanleiding van het voorstel van het college voor de concepthoofddlijnen voor het bestuurlijk stelsel vanaf 2022.

De (eerste) reacties worden meegenomen in de voorbereiding van het collegebesluit over de concepthoofddlijnen bestuurlijk stelsel 2022 -2026. Het voorstel van het college voor de concept hoofddlijnen, wordt vervolgens op 28 april voorgelegd aan de raadscommissie KDD (met uitnodiging van AZ). Ook wordt het voorstel van het college voor de concepthoofddlijnen van 7 april tot 20 mei voor inspraak voorgelegd aan de Amsterdammers en voor advies aan de stadsdeelcommissies en stadsdeelbesturen. De reacties van de gemeenteraad, stadsdeelcommissies, stadsdeelbesturen en Amsterdammers op de concepthoofddlijnen worden verwerkt in het definitief voorstel voor de hoofddlijnen 2022-2026 van het college aan de commissie KDD op 23 juni en de gemeenteraad op 7/8 juli 2021.

Na de vaststelling door de gemeenteraad van de hoofddlijnen voor het stelsel 2022-2026, zullen de betreffende verordeningen in september worden voorgelegd voor besluitvorming. In de planning is rekening gehouden met het feit dat kandidaten en bureau Verkiezingen vooraf aan de gemeenteraadsverkiezingen in 2022, zoveel mogelijk de tijd hebben om zich hierop voor te bereiden. Zij kunnen hun voorbereidingen pas starten als de raad over de hoofddlijnen en de verordeningen heeft besloten.

Reden bespreking

Het college wil ter voorbereiding van de concept hoofddlijnen in een eerste bespreking met de commissie KDD (met uitnodiging van de commissie AZ) op 27 januari wensen en suggesties van de commissie naar aanleiding van het rapport bespreken.

Uitkomsten extern advies

n.v.t.

Geheimhouding

n.v.t.

Uitgenodigde andere raadscommissies

Commissie AZ

Welke stukken treft u aan?

Voordracht voor de Commissie KDD van 27 januari 2021

Ter bespreking en ter kennisneming

Meegestuurd

Registratienr.	Naam
AD2021-000990	2020 11 27 - Essay stedenvergelijking Evaluatie Bestuurlijk Stelsel - Tilburg University - definitief.pdf (pdf)
AD2021-000991	2020 11 27 - Onderzoeksrapport Evaluatie Bestuurlijk Stelsel - NvN - Definitief.pdf (pdf)
AD2021-000992	Aanbiedingsbrief rapport evaluatie bestuurlijk stelsel aan gemeenteraad.pdf (pdf)
AD2021-000993	Bestuurlijk rapport Evaluatie Bestuurlijk Stelsel - NvN - Definitief1.pdf (pdf)
AD2021-000987	Commissie KDD Voordracht (pdf)
AD2021-001174	Planning vervolgtraject .pdf (pdf)

Ter Inzage

Registratienr.	Naam
----------------	------

Behandelend ambtenaar of indienend raadslid (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

I. de Freitas, ida.de.freitas@amsterdam.nl